

NYHEDSBREV

HOLBÆK MUSEUM & HOLBÆK MUSEUMSFORENING

Maj – august 2026

HOLBÆK
MUSEUM

NYT FRA MUSEUMSFORENINGEN

Siden sidste Nyhedsbrev, har vi i Holbæk Museumsforening holdt vores årlige Generalforsamling. Bestyrelsens beretning kan læses på vores hjemmeside på <https://holbaekmuseumsforening.dk/>

På Generalforsamlingen var der genvalg til Elisabeth Ahlefeldt-Laurvig & Jørgen Juul Jensen for de næste 2 år og nyvalg til Henning I. Jensen, også for en 2-årig periode. Henning har en uddannelse som revisor og har arbejdet med regnskab i mange år, så Henning overtager derfor posten som vores kasserer efter Kåre Thamsborg. Vi har igennem de sidste par år søgt efter en ny kasserer, så vi er derfor glade for at byde Henning velkommen i bestyrelsen.

Finn Andersen (1. suppleant) & Inge Schellerup Gotfredsen (2. suppleant) blev genvalgt som suppleanter for en 1-årig periode. Lone Bolander blev genvalgt som revisor for en 2-årig periode og som revisor suppleant var der nyvalg til Svend Andersen for en 1-årig periode.

Vi har haft en god tilvækst i medlemsantallet det sidste år og vi er nu ca. 550 medlemmer. Vi er rigtig glade for at der er kommet mange nye medlemmer og med flere medlemmer, giver det os yderligere muligheder for at støtte aktiviteter til fordel for vores fælles Holbæk Museum.

Referat fra Generalforsamlingen vil kunne findes på vores hjemmeside efter bestyrelsen i midten af april har haft konstituerende møde.

Foråret er en aktiv periode og i april alene har vi 3 arrangementer, 16. april et foredrag om konfirmationens- og konfirmationstøjets historie, 22. april kommer tidligere arkivar ved Tølløse Lokalarkiv tilbage og fortsætter beretningen om Tølløses udvikling efter jernbanen blev anlagt for 150 år siden og så slutter vi den 29. april med et spændende foredrag om modstandsmanden og efterretningsagenten Svend Truelsen. Forfatteren til bogen om Svend Truelsen "Krigens mørkeste time" Trine Engholm Michelsen kommer og fortæller den spændende historie. Alle 3 foredrag holdes i Foredragssalen på Holbæk Museum fra kl. 19-21. Tilmelding ikke nødvendig, bare mød op.

Vi forventer at kunne holde endnu et foredrag i maj måned, dato og emne er endnu ikke helt på plads.

Lige nu arbejder vi på programmet for efteråret 2026. Der arbejdes bl.a. med et besøg på Stenhus Gymnasium i anledning af at det i 2026 er 120 år siden at kostskolen blev startet. Herudover planlægger vi at gentage foredraget med Henning Friesland Petersen om arkitekten Christian Hansen og den spændende historie om byggeriet af Skt. Nikolai Kirke i Holbæk. Foredraget holdes i samarbejde med Skt. Nikolai Sogn og vil også indeholde en rundvisning i kirken. Foredraget holdes i Sognehuset og dato forventes at blive den 2. november.

Med venlig hilsen
Bestyrelsen

NYT FRA LODSBÅDEN FORÅRET 2026

Aktiviteterne omkring lodsdsbåden foregår efter et årshjul, med århundreders traditioner og erfaringer som grundlag. Om foråret klargøres lodsdsbåden til sommerens sejlads og efter en forhåbentlig vel overstået sejsæson afrigges båden om efteråret, får overdækning på og gøres klar til at kunne ligge stille og modstå vinterens strabadser. Herefter ligger arbejdet stort set stille, men lodslauget mødes dog torsdage for at tjekke at alt ved bålet er OK og for at få en kop kaffe sammen.

Netop nu i april har vi taget overdækningen af og er gået i gang med forårsklargøringen. Rigger har fået en gang smøring med beg og cellulosefortynder, og vi skal i gang med at splejse nye fald (de snore vi hejser sejlene med) så vi kan få masten op at stå igen. Dernæst skal vi på bedding for at tjekke og male bunden og fribordet (plankerne over vandlinjen), så båden fremstår pæn i sejsæsonen.

Vi elsker jo at holde 100års jubilæer, og i år har vi endnu et: I 1919 uddybedes den gravede rende ud for Hundested, hvorfor trafikken flyttede fra sejløbet ved Rørvig dertil. I 1926 fik lods Hald derfor besked på at han skulle flytte lodseriet fra Rørvig, hvor det havde hørt til siden begyndelsen af 1700 tallet. Han forlangte at få sin kun fire år gamle lodsdsbåd med sig til Holbæk, og det accepterede Lodsdirektoratet. Det blev starten på lodseriet i Holbæk.

Her i foråret har vi haft en vellykket udflugt til det Maritime Værksted i Kalundborg, og set deres imponerende samling af motorer og både under istandsættelse.

I vinter har vi haft udskiftning blandt vores formænd idet Klaus har ønsket at træde tilbage og Peter er trådt ind i hans sted.

Dette forår går vi med angst og bæven og afventer nyt fra Skibsbevaringsfonden. Museet har nemlig søgt midler til at vi kan få udskiftet vores meget omtalte, utætte dæk. Får vi penge regner vi med at kunne få lagt et nyt dæk næste vinter.

OFRINGER OG GULD!

2800 år gamle lanser fundet ved Boeslunde

Gulddekorerede jernlanser fundet ved kildevæld i Boeslunde er kommet på Slots- og Kulturstyrelsens Top 10 over museernes mest markante arkæologiske fund og opdagelser i 2025.

Hvert år udgiver Slots- og Kulturstyrelsen en Top 10, og for at komme på denne liste, er det ifølge styrelsen 'en betingelse, at fundet er fremkommet ved en arkæologisk udgravning eller er en ny opdagelse, f.eks. på baggrund af nye, naturvidenskabelige resultater fra det forgangne år. Der skal samtidig være tale om et fund, der tilfører betydelig, ny viden til arkæologien og vores viden om fortiden'.

Og det kan fundet ved Boeslunde. Slots- og Kulturstyrelsen begrundet Top 10 placeringen: 'Ved Boeslunde på det sydvestlige Sjælland fandt man tre imponerende, gulddekorerede jernlanser fra bronzealderen, som udgør det ældste sikre jernfund i Danmark, og dermed flytter tidspunktet for jernets introduktion markant tidligere end hidtil antaget'. Udgravningen stedsfæstede en kilde, hvor tidligere guldfund (bl.a. guldspraler) har været deponeret, og da arkæologerne gravede ned i kildevældet, fandt de tre jernlanser, hvoraf de to er dekoreret med guld.

Den ene gulddekorerede lanse bliver frem til 20. december udstillet på Slagelse Museum, hvor man kan se den tæt på.

SNUBLESTEN I HOLBÆK KOMMUNE

Den 16. september 2025 blev den første Snublesten sat i Holbæk Kommune. Stenen blev sat som et mindesmærke for modstandsmanden og politibetjenten Poul Villy Oscar Christensen og er placeret ud for hans tidligere bopæl på Borchsvej 3 i Holbæk. Poul Villy Oscar Christensen var en ung politibetjent, der blev taget til fange af tyskerne under krigen. Han overlevede og blev befriet i maj 1945.

Men hvor kommer Snublesten fra?

Snublesten sættes for ofre for nazismen og er med sine 116.000 sten fordelt på 31 europæiske lande verdens største decentrale mindesmærke. Projektet er udviklet af den tyske kunstner Gunter Demnig, som stadig står i spidsen for projektet.

I Holbæk Museumsforening har vi derfor besluttet at stå i spidsen for en gruppe på 5-6 personer, som vil være ansvarlig for at få sat flere Snublesten i Holbæk Kommune. Det koster ca. 1000 kr. at få lavet en Snublesten på værkstedet i Tyskland og det beløb donerer Holbæk Museumsforening til projektet. Jobbet for gruppen bliver, i samarbejde med Holbæk Museum, at identificere nye Snublesten i Holbæk Kommune. Herefter skal der udarbejdes en ansøgning til organisationen i Tyskland (se organisationens hjemmeside her <https://www.stolpersteine.eu/en/>). For hver person, der sættes en Snublesten for, skal der udarbejdes en beskrivelse af personen, ligesom familien skal give tilladelse til at der sættes en Snublesten for deres familiemedlem.

Holbæk Kommune skal ansøges om tilladelse til at sætte de pågældende Snublesten, ligesom kommunen skal registrere de pågældende sten, så de ikke fjernes utilsigtet. Vi vil igen appellere til Holbæk Kommune om, at det er dem der rent fysisk sætter stenen, ligesom det var tilfældet på Borchsvej. Herudover skal vi sørge for, at lokale medier får information om hver ny sten, så der kan bringes relevante artikler i trykte- og online medier plus f.eks. Facebook. Og så sidst men ikke mindst, de sten der allerede er sat skal vedligeholdes, dvs. de skal pudses 3 gange om året, så de altid fremstår flotte og skinnende.

Hvis du har lyst til at deltage i Snublesten Holbæk gruppen, så send navn og din mailadresse til formanden@holbaekmuseumsforening.dk

Hvis du ønsker at vide mere om Snublestens projektet og nogle af de skæbner der er bag navnene på stenene, så kan du læse om dette i journalist og forfatter Henriette Harris bog om Snublesten "De var os". Bogen kan købes i butikken på Holbæk Museum.

AKTIVITETSKALENDER

4. maj kl. 16.30-18.00 20. juni & 15. august kl. 13.00-14.30 Pris: 90 kr. vestmuseum.billetexpressen.dk	Byvandring om Besættelsestiden i Holbæk Kom og hør om Besættelsen i Holbæk, der hvor det skete! Mødested: Holbæk kaserne, Kasernevej 77
6. maj kl. 19.00-21.00 Pris 70 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk	'De ekstreme danskere' Foredragssalen Holbæk Museum Ph.D. René Karpantschof fortæller om Mellemkrigstidens ekstreme politiske fløje.
27. maj kl. 19.00-21.00 Entré købes i døren. Pris: 50 kr. for medlemmer af museumsforeningen, 75 kr. for ikke-medl.	Byen der forsvandt - Holbæk som købstad i middelalderen Foredragssalen på Holbæk Museum Historiker Jakob Mikkelsen vil holde et foredrag om Holbæk i middelalderen.
31. maj, 28. juni, 26. juli, 30. august kl. 10.00 Pris: 100 kr., 50 kr for medlemmer af museumsforeningen. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk	Omvisninger på Bakkekammen Kom med indenfor i Danmarks eneste interiørmuseum for Bedre Byggeskik. Mødested: Bakkekammen 40, 4300 Holbæk
21. maj, 18. juni, 30. juli, 20. august kl. 16.00-17.30 Pris 90 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk	Middelalderbyvandring i Holbæk Museumsinspektør Mads Findal Andreasen viser rundt i Middelalderens farverige Holbæk. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk
31. maj, 28. juni, 26. juli kl. 14.00	Det sidste vikingeskib? Særomvisning. Museets guide fortæller med billeder den fantastiske historie om fundet af den næsten 1000 år gamle Gislingeåbåd og den arkæologiske udgravning. Derefter er der tid til at se den flotte Gislingeåbåd. Gratis, når entré er betalt. Læs mere på www.vestmuseum.dk

MAJ-AUGUST 2026

	Sommerferie på Holbæk Museum Byg din egen vikingeskibsmodel, gå i escaperoom og nyd den dejlige museumsgård Se museets hjemmeside for tid og pris.
5. - 30. august Billetter: sjaellandsteater.dk	Teater i Museumsgården DE TRE MUSKETERER – ÉN FOR ALLE OG ALLE I VILD FORVIRRING! Den unge, dumdristige, men dog talentfulde fægter D'Artagnan drager til Paris for sammen med Kongens musketerer at kæmpe for Dronningens ære, Frankrigs skæbne og befodringsfradrag til offentligt ansatte på hest. Crazy teater på museet!
Tirsdag 11. august kl. 14.30-16.00 Pris 160 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk	Besøg Arne Jacobsens sommerhus I samarbejde med Realdania By & Byg Klubben inviterer vi på besøg i Arne Jacobsens private sommerhus ved Sejerøbugten.
6. Juni, 4. juli, 1. august kl. 11.00, 12.25 & 13.30 Pris 450 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk	Escaperoom Mytteriet på 'Den gode Hensigt' Kom med på dybt vand i Holbæk Museums Escape Room. 1 billet gælder for op til 5 deltagere. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk
31. maj, 29. juni, 4. juli Kl. 10.30-11.30, 12.00-13.00 & 13.30-14.30 Pris 675 kr. Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk	Escaperoom 'Alberts hemmelighed' Tag familien med og prøv vores nye escape room 'Alberts hemmelige arkiv' på Holbæk Museum. 1 billet gælder for op til 5 deltagere. Mødested: Holbæk Museum, Klosterstræde 18, 4300 Holbæk

KRIGENS MØRKESTE TIME

ET FOREDRAG OM SVEND TRUELSEN

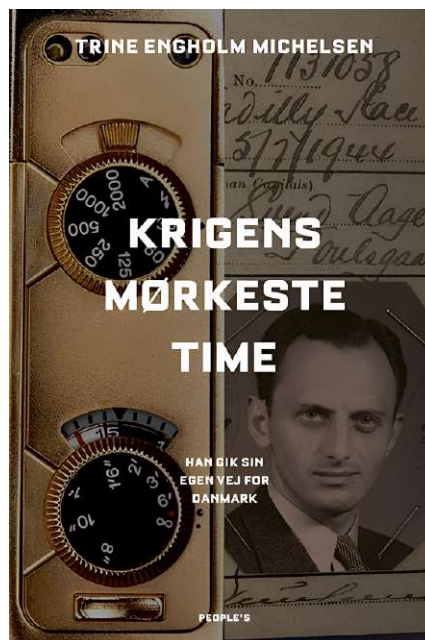
Holbæk Museumsforening har inviteret forfatteren Trine Engholm Michelsen til at fortælle den spændende historie om modstandsmanden og efterretningsagenten Svend Truelsen. Trine Engholm Michelsen er tidligere analytiker i Politiets og Forsvarets Efterretningsstjeneste og har udover "Krigens mørkeste time" også skrevet den succesfulde biografi "Storfyrstinden" om modstandskvinden Jutta Graae.

August 1943: den danske regerings samarbejde med Nazityskland er brudt sammen, og regering og militær må overgive sig eller flygte.

Midt i det står embedsmanden Svend Truelsen. Bag facaden er han en toptrænet efterretningsagent, og hans overordnede giver ham et kamera og ordre om at genopbygge det kompromitterede spionnetværk. Så er han alene med missionen, der kaster ham ind i en uventet magtkamp, hvor Gestapo ikke er eneste modstander.

Fra farlige operationer i Danmark til de allieredes generalstabe i London følger Truelsen sin egen samvittighed. Efter krigen hædres han af de allierede, men i Danmark skal han resten af livet kæmpe mod sine egne dæmoner og de stemmer, der har i sinde at mistænkeliggøre den danske nazi-modstand.

KRIGENS MØRKESTE TIME er historien om et enkelt menneskes indsats for at bringe Danmark ud på den rette side af historien.

Forsiden af "Krigens mørkeste time" om Svend Truelsen

Trine Engholm Michelsen
foto: Thomas Jessen

Foredraget holdes på Holbæk Museum i Foredragssalen onsdag den 29. april 2026 kl. 19:00-21:00

Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer. Betaling ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!

"DE EKSTREME DANSKERE"

1921-1939

Vi får besøg af historiker René Karpantschof, som vil fortælle om sin nye bog *De ekstreme danskere. Idéernes kamp før katastrofen 1921-1939*.

I tiden mellem 1. og 2. Verdenskrig oplevede danskerne nye fænomener som jazz, talefilm og zeppelinere på himlen, men også dybe kriser og ekstreme modsvar. Adolf Hitler og Josef Stalin dukkede op på verdensscenen og nogle danskere holdt med nazisten, andre med kommunisten. Atter andre holdt med den hjemlige socialdemokrat Thorvald Stauning. De brølende 1920'ere og de skæbnsvangre 1930'ere var en tid med stormfulde debاتمøder om menneskeracer, folkeret, zionisme, seksualitet og videnskabelig sandhed. Der var gadekampe og bombeattentater. Og der var danskere, som drog ud og tog del i tidens verdenskamp. Rundt om Danmark tårnede truslerne sig op med diktaturer, krigsoprustning og jødehad. Skulle man protestere eller tilpasse sig de nye forhold? Eller bare lukke øjnene og håbe, at den voksende katastrofefølelse gik over af sig selv?

6. maj kl. 19:00-21:00 Foredragssalen Holbæk Museum

Pris 70 kr.

Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.

Politisk møde i Roskilde 1934

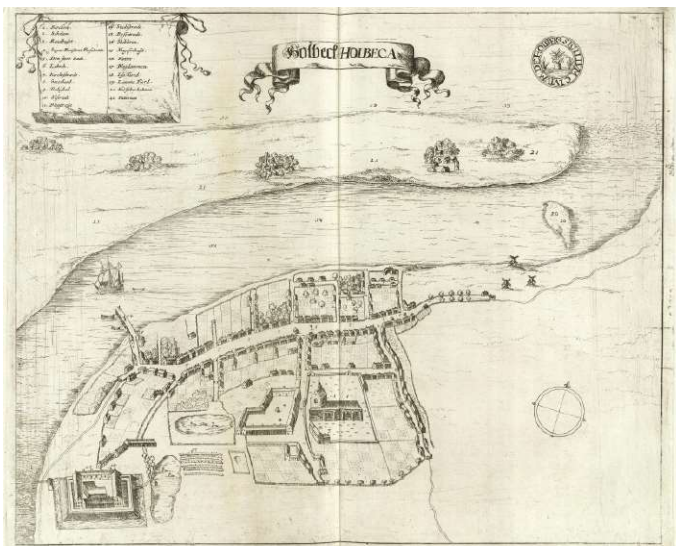
BYEN DER FORSVANDT – HOLBÆK SOM KØBSTAD I MIDDELALDEREN

Holbæk Museumsforening arrangerer et spændende foredrag med historielærer på Stenhus Gymnasium Jakob Kousgaard Mikkelsen, som vil fortælle om ”Byen der forsvandt – Holbæk som købstad i middelalderen”

Går man rundt i Holbæk, er der ikke meget tilbage af den gamle by – slet ikke af byen, som den så ud i middelalderen. Men man kan jo forestille sig, hvordan det har været at leve i det Holbæk, som nu er forsvundet.

Vi vil i dette foredrag, på baggrund af kulturhistoriske fremstillinger, give en fremstilling af en middelalderby blandt andet med fokus på de mere skumle sider. Denne fremstilling vil vi sætte i relation til Holbæk ved især at sammenholde den med Albert Thomsens fremstilling af Holbæk i middelalderen.

I foredraget vil Jakob Kousgaard Mikkelsen fortælle om nogen af de kulørte og oversete sider af hvordan det var at leve i middelalderens danske byer – og så sammenholde dem med de skildringer vi har af Holbæk i perioden.

Vi har ikke kort over Holbæk fra middelalderen men Resens kobberstik fra 1677 viser nok fint, hvordan byens også har set ud i middelalderen ca. 200 før kobberstikket blev stukket.

Jakob Kousgaard Mikkelsen
foto: Stenhus Gymnasium

Foredraget holdes på Holbæk Museum i Foredragssalen onsdag den 27. maj 2026 kl. 19:00 – 21:00

Pris: 50 kr. for medlemmer af Holbæk Museumsforening og 75 kr. for ikke medlemmer.

Betaling ved fremmødet – kontant eller mobilepay 87854. Ingen tilmelding nødvendig, bare mød op!

BESØG ARNE JACOBSENS SOMMERHUS

I samarbejde med Realdania By & Byg Klubben inviterer vi på besøg i Arne Jacobsens private sommerhus ved Sejerøbugten.

På kanten af en fyrreskov ved Sejerøbugten rejser sig en lyngbevokset klit i tre meters højde. Her ligger Arne Jacobsens sommerhus 'Knarken' med udsigt over strand og bugt. Sommerhuset, som er opført i 1937 i to niveauer, er delvist indbygget i klitterne og følger områdets kuperede terræn.

Selv om sommerhuset har op til flere solterrasser, så tilbragte Jacobsen kun ganske få timer i liggestolen. Sommerhuset og naturen i Odsherred var stedet, hvor han dyrkede sin store interesse for botanik og hvor han fandt inspiration og motiver til mange af de akvareller, tapeter og tekstiler, som han skabte i 1950'erne.

Sommerhuset er opført i 1937 i Gudminderup Lyng i Odsherred som fritidsbolig for Arne Jacobsen selv og hans familie. Realdania By & Byg købte sommerhuset i 2011 og restaurerede det i 2012-2013. Huset er i dag fredet og lejet ud som fritidshus. Der er normalt ikke adgang til huset for offentligheden.

Arkitekt Anna Grønvaldt Rønsow, viser rundt i og uden for sommerhuset og fortæller om arkitekturen, restaureringen og Arne Jacobsens tid i sommerhuset.

Tirsdag 11. august kl. 14.30 – 16.00

Pris 160 kr.

Tilmelding: vestmuseum.billetexpressen.dk.

TEATER I MUSEUMSGÅRDEN DE TRE MUSKETERER – ÉN FOR ALLE OG ALLE I VILD FORVIRRING!

Den unge, dumdristige, men dog talentfulde fægter D'Artagnan drager til Paris for sammen med Kongens musketerer at kæmpe for Dronningens ære, Frankrigs skæbne og befordringsfradrag til offentligt ansatte på hest. Men kan musketererne med deres ædle ed og sammenhold modstå den skruppelløse kardinal Richelieus' plan om at splitte Europa – eller ender det hele i "én for ingen og alle for sig selv"?

Glæd jer til en fortælling om bøllemetoder, dobbeltspil og en ubrydelig musketér-ed... Nåh, så okay da, der bliver måske lidt om ham Trump – alligevel!

MANUSKRIFT: VASE & FUGLSANG INSTRUKTION: DONALD ANDERSEN

SCENOGRAFI OG KOSTUMEDESIGN: KIRSTEN BRINK

KOMPONIST/ARRANGØR: LARS FJELDMOSE PRODUCERET AF SJÆLLANDS TEATER

5. – 30. august 2026

Billetter: sjaellandsteater.dk